

SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS

Στην 156^η θέση στον κόσμο και στην 67^η θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση για το 2022 το ΕΚΠΑ με βάση τον κοινωνικό αντίκτυπο της ερευνητικής του δραστηριότητας σύμφωνα με τα αποτελέσματα της SCImago Institutions Rankings /SIR)

<https://www.scimagoir.com/rankings.php?country=GRC&ranking=Societal>

Την σημαντική επίδραση που ασκεί το ερευνητικό έργο του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών παγκοσμίως**, καταδεικνύουν τα πρόσφατα αποτελέσματα της διεθνούς κατάταξης **SCImago Institutions Rankings (SIR)**.

Η εν λόγω κατάταξη αποτιμά και αξιολογεί τα Πανεπιστήμια αξιοποιώντας στοιχεία πενταετίας μέχρι και δύο χρόνια πριν την ανακοίνωση της κατάταξης (π.χ. 2016-2020 για το 2022) και κατατάσσει τα πανεπιστήμια βασιζόμενη σε τρεις βασικούς άξονες – πλευρές του ερευνητικού τους έργου:

- α) Στην **επίδοση στην έρευνα** (research performance),
- β) Στην **παραγόμενη καινοτομία** από το ερευνητικό έργο (innovation output),
- γ) Στις **κοινωνικές επιπτώσεις – αντίκτυπο** του ερευνητικού έργου.(societal impact).

<https://www.scimagoir.com/methodology.php>

Οι τρεις αυτοί θεματικοί άξονες βαθμολογούνται μέσα από 17 δείκτες. Το μόνο κριτήριο σύμφωνα με το οποίο επιλέγονται τα διάφορα Ιδρύματα για αξιολόγηση στη SIR είναι να παρουσιάζουν ερευνητική δραστηριότητα και να εμφανίζουν περισσότερες από 100 δημοσιευμένες εργασίες στη βάση δεδομένων του Scopus κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους από αυτό της αξιολόγησης.

Με βάση τα αποτελέσματα της κατάταξης για το 2021, στην οποία συμπεριλήφθηκαν **4364** Πανεπιστήμια, **το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών** βρίσκεται:

- (α) Στην **156^η θέση στον κόσμο** με βάση την **κοινωνική επίδραση** (αντίκτυπος – επιπτώσεις) του ερευνητικού του έργου, στην **67^η θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση** και στην **1^η θέση** μεταξύ των 20 ελληνικών Πανεπιστημίων που συμπεριλαμβάνονται στην εν λόγω κατάταξη (βλέπε πίνακα 1).

Πίνακας 1: Η θέση των πέντε πρώτων Ελληνικών Πανεπιστημίων με βάση την κοινωνική επίδραση του ερευνητικού τους έργου στην κατάταξη της SCImago

	Πανεπιστήμιο	Θέση Παγκοσμίως
1.	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	156
2.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	180
3.	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	214
4.	Πανεπιστήμιο Πατρών	221
5.	Πανεπιστήμιο Κρήτης	222

Πηγή: Ιστοσελίδα της SCImago

<https://www.scimagoir.com/rankings.php?sector=Higher+educ.&ranking=Societal&country=GRC>

(β) Στην 247^η θέση στον κόσμο με βάση την επίδοση στην έρευνα, στην 83^η θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην 1^η θέση μεταξύ των 20 ελληνικών Πανεπιστημίων που συμπεριλαμβάνονται στην εν λόγω κατάταξη (βλέπε πίνακα 2).

Πίνακας 2: Η θέση των πέντε πρώτων Ελληνικών Πανεπιστημίων με βάση την επίδοση τους στην έρευνα στην κατάταξη της SCImago

	Πανεπιστήμιο	Θέση Παγκοσμίως
1.	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	247
2.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	290
3.	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	345
4.	Πανεπιστήμιο Πατρών	355
5.	Πανεπιστήμιο Κρήτης	362

Πηγή: Ιστοσελίδα της SCImago

<https://www.scimagoir.com/rankings.php?sector=Higher+educ.&country=GRC&ranking=Research>

(γ) Στην 370^η θέση στον κόσμο με βάση την επίδοση στην καινοτομία, και αντίστοιχα στην 97^η θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και στην 3^η θέση μεταξύ των 20 ελληνικών Πανεπιστημίων που συμπεριλαμβάνονται στην εν λόγω κατάταξη (στην 1^η θέση το Πανεπιστήμιο Κρήτης και στη 2^η θέση το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών).

Πίνακας 3: Η θέση των πέντε πρώτων Ελληνικών Πανεπιστημίων με βάση την επίδοσή τους στην καινοτομία στην κατάταξη της SCImago

	Πανεπιστήμιο	Θέση Παγκοσμίως
1.	Πανεπιστήμιο Κρήτης	362
2.	Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	366
3.	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	370
4.	Πανεπιστήμιο Πειραιά	385
5.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	386

Πηγή: Ιστοσελίδα της SCImago

<https://www.scimagoir.com/rankings.php?sector=Higher+educ.&country=GRC&ranking=Innovation>

(δ) Συνολικά, με βάση την βαθμολογία και τη θέση στους τρεις επιμέρους θεματικούς άξονες, το ΕΚΠΑ βρίσκεται στην 391^η θέση παγκοσμίως, στην 94^η θέση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην 1^η θέση μεταξύ των 20 ελληνικών Πανεπιστημίων που συμπεριλαμβάνονται στην κατάταξη.

Πίνακας 4: Η θέση των πέντε πρώτων Ελληνικών Πανεπιστημίων σε συνολικό επίπεδο στην κατάταξη της SCImago

	Πανεπιστήμιο	Θέση Παγκοσμίως
1.	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	391
2.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	473
3.	Πανεπιστήμιο Κρήτης	556
4.	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	566
5.	Πανεπιστήμιο Πατρών	588

Πηγή: Ιστοσελίδα της SCImago

<https://www.scimagoir.com/rankings.php?sector=Higher+educ.&country=GRC&ranking=>

Μεθοδολογία και Δείκτες της Κατάταξης

Η κατάταξη SCImago Institutions Rankings (SIR) είναι μια ταξινόμηση ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων, που κατατάσσονται με βάση τον υπολογισμό ενός σύνθετου δείκτη, που συνδυάζει τρία διαφορετικά σύνολα δεικτών με βάση την ερευνητική απόδοση, τα αποτελέσματα καινοτομίας και τον κοινωνικό αντίκτυπο που μετράται από την «ορατότητα» τους (visibility) στο διαδίκτυο.

Η κατάταξη αυτή συντάσσεται κάθε χρόνο από το 2009, από την ιδιαίτερα αξιόπιστη τεχνολογική εταιρία SCIMAGO Lab. <https://www.scimagolab.com/> Στην κατάταξη αυτή δεν αξιολογούνται μόνο Πανεπιστήμια, αλλά και δημόσιοι οργανισμοί (π.χ. ερευνητικά κέντρα) ή/και νοσοκομεία που παράγουν ερευνητικό έργο.

Κύριος στόχος της SIR δεν είναι να κατατάξει τα ιδρύματα ώστε να αναδειχθούν τα καλύτερα, αλλά εστιάζει στο χαρακτηρισμό της παραγόμενης έρευνας τους και στην παραγωγή βιβλιομετρικών δεικτών που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τα Ιδρύματα για την ανάλυση, την αξιολόγηση και τη βελτίωση της στρατηγικής και των αποτελεσμάτων της έρευνάς τους.

Η εν λόγω εταιρία συνεργάστηκε στενά με διεθνείς εταίρους από τον χώρο των εκδόσεων, παρόχους επιστημονικών πληροφοριών και βιβλιομετρικών δεδομένων, Πανεπιστήμια και κυβερνητικές υπηρεσίες. Ιδιαίτερα θα πρέπει να αναφερθεί ότι η συγκεκριμένη κατάταξη βασίζεται στη συνεργασία με τον Elsevier και την βάση SCOPUS που διαθέτει. Απόρροια αυτής της συνεργασίας είναι η διαδικτυακή αξιολόγηση ερευνητικών περιοδικών SCImago Journal & Country Rank, η κατάταξη και οι εκθέσεις SIR που αναλύουν τις επιδόσεις των ερευνητικών ιδρυμάτων σε όλο τον κόσμο, και είναι διαθέσιμες στο ευρύ κοινό χωρίς κόστος.

Η SIR χρησιμοποιεί από την έκδοση του 2019 και μετά **δεκαεπτά (17) δείκτες που καλύπτουν τους τρεις θεματικούς άξονες (έρευνα, καινοτομία, κοινωνικές επιπτώσεις)**. Οι δείκτες αυτοί υπολογίζονται για την τελευταία πενταετία και μέσω αυτών αντικατοπτρίζονται τα επιστημονικά, οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Κατά τον υπολογισμό τους εφαρμόζεται «κανονικοποίηση» ώστε να εμφανίζονται στην κλίμακα από 0 έως 100. Οι δείκτες που ακολουθεί η εν λόγω κατάταξη είναι είτε εξαρτώμενοι είτε ανεξάρτητοι από το μέγεθος των Ιδρυμάτων, ώστε να γίνεται δυνατή η σύγκριση Πανεπιστημίων διαφορετικού μεγέθους.

Δεν εφαρμόζονται διαδικασίες συμπλήρωσης ερωτηματολογίων φήμης (reputation surveys), δεν λαμβάνονται καθόλου υπόψη δείκτες και στοιχεία που αφορούν τη διδασκαλία, τις υποδομές και άλλα χαρακτηριστικά ενός εκπαιδευτικού Ιδρύματος, αλλά μόνο η ερευνητική του δραστηριότητα. Παράλληλα, δεν υπολογίζεται ένας τελικός βαθμός λαμβάνοντας υπόψη συνολικά όλους τους δείκτες προσδίδοντάς τους κάποιο συντελεστή βαρύτητας, αλλά ανακοινώνεται ξεχωριστός πίνακας κατάταξης για κάθε έναν από αυτούς.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι επιμέρους δείκτες και η ερμηνεία τους:

Πίνακας 5: Δείκτες που χρησιμοποιούνται από την κατάταξη SIR

Θεματικός Άξονας	Δείκτης	Περιγραφή Δείκτη	Βαρύτητα Δείκτη
Έρευνα (50%)	Κανονικοποιημένη απήχηση (Normalized Impact – Leadership Output)	Η κανονικοποίηση πραγματοποιείται στις αναφορές των δημοσιεύσεων και δείχνει τη σχέση μεταξύ της μέσης επιστημονικής απήχησης του Ιδρύματος και της αντίστοιχης διεθνούς μέσης απήχησης, η οποία εκφράζεται με την τιμή 1 (π.χ. τιμή 0.8 για ένα Πανεπιστήμιο σημαίνει ότι οι αναφορές του υστερούν κατά 20% σε σχέση με το διεθνή μέσο όρο. Αντίστοιχα αν η τιμή είναι 1,3 για ένα Πανεπιστήμιο σημαίνει ότι οι αναφορές του ξεπερνούν κατά 30% το διεθνή μέσο όρο). Ο δείκτης αυτός υπολογίστηκε με τη μεθοδολογία που καθιέρωσε το Karolinska Institutet στη Σουηδία, όπου ονομάστηκε "κανονικοποιημένος μέσος όρος ετεροαναφορών για ένα ερευνητικό έγγραφο". Η κανονικοποίηση των ετεροαναφορών γίνεται σε επίπεδο μεμονωμένου άρθρου.	13%
	Αριστεία σε ερευνητικό έργο με ηγετική θέση του Ιδρύματος Excellence with Leadership	Ο δείκτης αυτός περιλαμβάνει τον συνολικό αριθμό ερευνητικών δημοσιεύσεων υψηλής απόδοσης και απήχησης στα οποία βασικός συνεισφέρων είναι το ίδρυμα	8%
	Ερευνητική Παραγωγή (Output)	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων που εμφανίζονται στο Scopus	8%
	Επιστημονικός συντονισμός /επίβλεψη (Scientific Leadership)	Εκφράζει τον αριθμό των δημοσιεύσεων στις οποίες ο συγγραφέας του εκάστοτε Πανεπιστημίου είναι ο κύριος συντονιστής (corresponding author)	5%
	Παραγωγή σε ερευνητικά περιοδικά εκτός Πανεπιστημίου (Not Own Journals)	Αριθμός ερευνητικών άρθρων και κειμένων που έχουν δημοσιευθεί σε περιοδικά που δεν εκδίδονται από το Πανεπιστήμιο	3%
	Αριθμός Περιοδικών του Πανεπιστημίου (Own Journals)	Αριθμός ερευνητικών περιοδικών που εκδίδονται από το Πανεπιστήμιο	3%
	Αριστεία (Excellence)	Εκφράζει το ποσοστό των	2%

		δημοσιεύσεων που ανήκουν στο 10% των δημοσιεύσεων με τις περισσότερες αναφορές (most cited)	
	Δημοσιεύσεις υψηλής ποιότητας (High quality publications-Q1)	Ποσοστό των δημοσιεύσεων που δημοσιεύονται σε περιοδικά που ανήκουν στο 25% των κορυφαίων στον κόσμο, όπως κατατάσσονται από την SCImago Journal Rank (SJRII)	2%
	Διεθνείς συνεργασίες (international collaboration)	Δημοσιεύσεις του Ιδρύματος που προκύπτουν σε συνεργασία με Ιδρύματα της αλλοδαπής. Ελέγχεται αν στις δημοσιεύσεις υπάρχουν συγγραφείς από άλλες χώρες (affiliations)	2%
	Ανοικτή Πρόσβαση (Open Access)	Υπολογίζεται με βάση το ποσοστό των δημοσιεύσεων του Ιδρύματος σε περιοδικά ανοικτής πρόσβασης και βάσεις δεδομένων με δωρεάν πρόσβαση και χρήση. Αυτός ο δείκτης προστέθηκε στην έκδοση 2019.	2%
	Δεξαμενή επιστημονικών ταλέντων (Scientific talent pool)	Συνολικός αριθμός ξεχωριστών - διαφορετικών συγγραφέων από ένα Ίδρυμα στις συνολικές δημοσιεύσεις μιας περιόδου αναφοράς	2%
Καινοτομία (30%)	Καινοτόμος γνώση (innovative knowledge)	Αριθμός των δημοσιεύσεων που αναφέρονται σε πατέντες, όπως εμφανίζονται στην PATSTAT	10%
	Τεχνολογική απήχηση (technological impact)	Ποσοστό των δημοσιεύσεων που αναφέρονται σε πατέντες από το σύνολο των δημοσιεύσεων στις παρακάτω περιοχές: Γεωπονία και βιολογικές επιστήμες, Βιοχημεία, Γενετική και μοριακή βιολογία, Χημική μηχανική, Πληροφορική, Γεωλογία, Ενέργεια, Μηχανική, Περιβαλλοντολογία, Επαγγέλματα υγείας, Ανοσολογία και μικροβιολογία, Επιστήμη υλικών, Μαθηματικά, Ιατρική, Φαρμακολογία, Διεπιστημονικές, Νευρολογία, Νοσηλευτική, Τοξικολογία και φαρμακευτική, Φυσική και αστρονομία, Κοινωνικές επιστήμες, Κτηνιατρική, όπως εμφανίζονται στην PATSTAT.	10%
	Πατέντες (Patents)	Αριθμός αιτήσεων για πατέντες όπως εμφανίζονται στην PATSTAT.	10%
Κοινωνικός Αντίκτυπος (20%)	Αριθμός Backlinks Inbound Links	Αριθμός δικτύων από τα οποία έχουμε εισερχόμενους συνδέσμους (Backlinks) στον τομέα του Ιδρύματος σύμφωνα με την βάση δεδομένων ahrefs	5%
	Μέγεθος στο διαδίκτυο (web size)	Αριθμός ιστοσελίδων που συνδέονται με την ιστοσελίδα (URL) του Ιδρύματος σύμφωνα με την Google	5%
	Έγγραφα υψηλής απόδοσης και αναφοράς (Altmetrics)	Ο δείκτης Altmetrics έχει υπολογιστεί πάνω στο 10% των εγγράφων των ιδρυμάτων με την μεγαλύτερη επισκεψιμότητα και ανάγνωση μέσα από την ελεύθερη πρόσβαση στο	10%

		διαδίκτυο(καλύτερα έγγραφα σχετικά με την ομαλοποιημένη τιμή αντίκτυπου). Αυτός ο δείκτης έχει δύο συστατικά: (α) Μετρήσεις στοPlumX (βάρος: 70%): αριθμός εγγράφων που έχουν περισσότερες από μία αναφορές στις Μετρήσεις της βάσης δεδομένων PlumX (https://plumanalytics.com). Λαμβάνονται υπόψη και αναφορές σε Twitter, Facebook, ιστολόγια, ειδήσεις και σχόλια (Reddit, Slideshare, Vimeo ή YouTube) (β)Mendeley (βάρος: 30%): αριθμός εγγράφων που έχουν περισσότερους από έναν αναγνώστες στο Mendeley (https://www.mendeley.com). Αυτός ο δείκτης προστέθηκε στην έκδοση του 2019.	

Πηγή: Ιστοσελίδα της SCImago Institutions Rankings /SIR)

Στην πρώτη θέση της κατάταξης και στις τρεις από τις τέσσερις κατηγορίες (Συνολική, Ερευνητική Επίδοση και Κοινωνικός Αντίκτυπος Έρευνας) βρίσκεται το Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ (ΗΠΑ). Στην πρώτη θέση της κατηγορίας «επίδοση στην καινοτομία βρίσκεται το Πανεπιστήμιο Tsinghua (Πεκίνο -Κίνα).

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι σε μία ακόμη κατάταξη που επικεντρώνει στην ποιότητα του ερευνητικού έργου και σε όχι σε έρευνες φήμης και ερωτηματολόγια ειδικών, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπως και αρκετά Ελληνικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα αποδεικνύουν τη σημαντική επίδραση και συνεισφορά τους στην επιστήμη, την ελληνική κοινωνία και την παγκόσμια κοινότητα.

Θάνος Δημόπουλος

Πρύτανης ΕΚΠΑ